Katedra výtvarné kultury PF UJEP v Ústí nad Labem | ZS 2025/2026

KVV/7515 GALERIJNÍ ANIMACE 1

Mgr. Miloš Makovský, Ph.D. | e: milos.makovsky@ujep.cz | t: 475 283 854 | kancelář: CS-114/8

Obecný charakter a cíle předmětu:

Předmět studentovi představuje galerijní a muzejní pedagogiku jako svébytné a dynamicky se rozvíjející disciplíny, které prostřednictvím tvůrčí činnosti aktivizují jinak pasivního diváka a zprostředkovávají mu zážitek z uměleckého díla. Předmět propojuje teoretickou rovinu (studium odborné literatury; základní pojmy, metody a vývoj oboru) s rovinou praktickou (student hospituje a reflektuje galerijní animaci pro žáky ZŠ, SŠ nebo ZUŠ). Student je v kurzu seznámen s principy, výhodami a nevýhodami mimoškolní edukace (práce před exponátem) a učí se efektivně zapojovat do tvůrčí činnosti i jiné, než výtvarné postupy (hudba, literatura, divadlo, interdisciplinární přesahy v rámci předmětů na ZŠ, SŠ apod.). Předmět klade důraz na využití galerijní animace jako metody, propojující teoretické obsahy s praktickou (tvůrčí) činností a akcentující citový prožitek účastníka.

Náplň jednotlivých seminářů:

V průběhu seminářů budou studenti prostřednictvím přednášek, samostatné práce a skupinové diskuse seznámeni s tématy:

1. Počátky vývoje galerií a muzeí výtvarného umění.
2. Komunikativní aspekty výtvarného umění.
3. Historie muzejní a galerijní pedagogiky ve světě.
4. Historie muzejní a galerijní pedagogiky v ČR.
5. Typologie programů pro veřejnost v galeriích a muzeích.
6. Osobnost galerijního pedagoga.
7. Popis lektorských center vybraných galerií v ČR.
8. Skupinový náslech galerijní animace.
9. Individuální náslech galerijní animace.

Požadavky pro udělení zápočtu:

- Aktivní účast na výuce (tolerovány 3 absence).
- Společná návštěva výtvarně-edukativního programu v muzeu či galerii.
- Vypracování zadané kapitoly z povinné literatury (viz seznam témat výše, témata 1–7) a její prezentace v semináři.
- Individuální návštěva vybraného výtvarně-edukativního programu v muzeu či galerii – konzultováno s vyučujícím.
- Představení navštíveného výtvarně-edukativního programu formou prezentace na semináři, struktura prezentace je součástí tohoto sylabu. Termín odevzdání je nejpozději do 16. 12. 2025.

Požadavky pro udělení zkoušky:

- Úspěšné absolvování písemného testu z témat 1–7.

STRUKTURA REFLEXE NAVŠTÍVENÉHO DOPROVODNÉHO PROGRAMU

Hlavička:

- Kód a název předmětu
- Jméno a příjmení studenta/studentky
- Studijní obor, ročník
- Akademický rok a semestr
- Logo Pedagogické fakulty (ke stažení na webových stránkách PF UJEP či UJEP)

Informace k programu:

- Oficiální a úplný název navštívené instituce
- Název výstavy či díla, které je doprovodný program věnován
- Termín konání výstavy
- Datum konání doprovodného programu
- Název doprovodného programu (pokud nějaký má)
- Popis (např. z jaké jsou školy), věk a počet účastníků
- Délka trvání programu

Popis průběhu programu (<u>následující body slouží pouze pro inspiraci, respektujte chronologii programu a popište ho formou souvislého textu či odrážek v prezentaci</u>):

- Motivace (jak jí bylo dosahováno a jak byla intenzivní)
- Adekvátnost navštíveného programu vzhledem k věku účastníků
- Návaznost na výstavu/dílo
- Různorodost aktivit v rámci programu (co se týče formy)
- Komplexnost programu (zahrnutí teoretických informací i praktických činností)
- Osobnost lektora
- Materiálové zajištění
- Příklady konkrétních dialogů či reakcí účastníků
- Příklady konkrétních realizací/výtvorů
- Výsledné artefakty (jejich kvalita, pokud byla pro splnění cílů programu důležitá)
- Kvalita závěrečné reflexe (zda se vyjádřili všichni účastníci, jestli reflexe vůbec proběhla, jak byla vedena, zda si účastníci uvědomili smysl programu…)
- Dodržení předem stanoveného časového harmonogramu
- Splnění předem stanovených cílů

Vlastní názor na doprovodný program

- Kritické zhodnocení navštíveného programu
- Jeho hlavní pozitiva a negativa
- Vlastní návrh na obměnu doprovodného programu

Fotodokumentace

- Max. 20 kvalitních fotografií
- Každá fotografie má své číslo a popisku
- Na fotografie je odkazováno v textu

Formát výsledného dokumentu: .ppt, .pptx nebo .pdf

SEZNAM STUDIJNÍCH MATERIÁLŮ A POMŮCEK

Povinná literatura:

- BABYRÁDOVÁ, H. *Výtvarná dílna*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2005, 289 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 96. ISBN 80-210-3879-9.
- BADALÍKOVÁ, O. a V. JUREČKOVÁ MALIŠOVÁ. *Škola muzejní pedagogiky 5*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1870-4.-- (Dostupné zde: http://kvv.upol.cz/?seo_url=156-2007)
- DANIEL, L. *Umění vidět umění: úvod do interpretace obrazu*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 72 s. ISBN 978-80-244-2000-4.
- FIŠER, Z., HAVLÍK, V., HORÁČEK R. *Slovem, akcí, obrazem: příspěvek k interdisciplinaritě tvůrčího procesu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 208 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, č. 146. ISBN 978-802-1053-892.
- HORÁČEK, R. *Galerijní animace a zprostředkování umění*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 1998. ISBN 80-7204-084-7.
- KESNER, L. *Muzeum umění v digitální době: Vnímání obrazů a prožitek umění v soudobé společnosti*. 1. vyd. Praha: Argo, 2000, 259 s. ISBN 80-720-3252-6.
- ŠOBÁŇOVÁ, P. *Škola muzejní pedagogiky 1: poznámky k partnerství výtvarné a muzejní pedagogiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1866-7. (Dostupné zde: http://kvv.upol.cz/?seo_url=156-2007)
- ŠOBÁŇ, M., D. HRBEK a V. HAVLÍK. *Škola muzejní pedagogiky 6*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1871-1. (Dostupné zde: http://kvv.upol.cz/?seo_url=156-2007)

Doporučená literatura:

- BABYRÁDOVÁ, H., H. GRECMANOVÁ a P. EXLER. *Škola muzejní pedagogiky 4*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1869-8. (Dostupné zde: http://kvv.upol.cz/?seo_url=156-2007)
- BRABCOVÁ, A. *Brána muzea otevřená*. Open Society Fund Praha a JUKO Náchod, 2003. ISBN 80-8621-328-5.
- BROŽEK, J. *Obrazy a barva*. Ústí nad Labem: UJEP, 1993. 69 s. ISBN 80-7044-060-0.
- BROŽEK, J., ZHOŘ, I. *Besedy o umění v 6. ročníku*. 1. vyd. V Praze: SPN, 1965, 106 s.
- BROŽEK, J., HOURA, M. *Besedy o umění v 7. ročníku*. 1. vyd. V Praze: SPN, 1968.
- DYTRTOVÁ, K. *Inspirační zdroje v oblasti umění a kultura*. Ústí nad Labem: PF UJEP, 2007. ISBN 8070448563.
- FULKOVÁ, Marie, Lucie HAJDUŠKOVÁ, Leonora KITZBERGEROVÁ a Vladimíra SEHNALÍKOVÁ. *Galerijní a muzejní edukace 1*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 320 s. ISBN 978-80-7290-535-5 (PF UK), 978-80-7101-111-8 (UPM).
- FULKOVÁ, Marie, Leonora KITZBERGEROVÁ a Vladimíra SEHNALÍKOVÁ. *Galerijní a muzejní edukace 2*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 352 s. ISBN 978-80-7290-700-7 (PF UK), 978-80-7101-127-9 (UPM).
- HETOVÁ, Lenka. *Škola muzejní pedagogiky 3*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1868-1. (Dostupné zde: http://kvv.upol.cz/?seo_url=156-2007)
- HORÁČEK, M. *Škola muzejní pedagogiky 2: dějepis umění v současnosti*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1867-4. -- (Dostupné zde: http://kvv.upol.cz/?seo_url=156-2007)

- HORÁČEK, R., ZÁLEŠÁK Z. *Aktuální otázky zprostředkování umění. Teorie a praxe galerijní pedagogiky, vizuální kultura a výtvarná výchova*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 190 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. ISBN 978-80-210-4371-8.
- CHORÝ, T. a P. ZATLOUKAL. *Škola muzejní pedagogiky 7*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1872-8. -- (Dostupné zde: http://kvv.upol.cz/?seo_url=156-2007)
- SITNÁ, D. *Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 150 s. ISBN 978-807-3672-461
- SLAVÍČEK, L., P. SUCHÁNEK a M. ŠEFERISOVÁ LOUDOVÁ, ed. *Chvála ciceronství: umělecká díla mezi pohádkou a vědou*. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-26-6.

Veškerá studijní literatura je dostupná ve Vědecké knihovně UJEP či ve studovně Katedry výtvarné kultury PF UJEP. Tituly z řady *Škola muzejní pedagogiky* jsou dostupné online.